

nézőpont

TIHANYI LAJOS

EGY BOHÉM FESTŐ PÁRIZSBAN, BUDAPESTEN ÉS BERLINBEN

KOGART HÁZ, április 20–augusztus 20.

Gross Andor, 1913

Tihanyi Lajos gyűjteményes kiállítása a KOGART Ház modernista életmű sorozatának legújabb tárlata. A kiállítás mintegy 90 festmény, 40 grafika, 1 szobor, archív fotók, korabeli dokumentumok, levéltári anyagok és egy Tihanyiról készült némafilm segítségével kísérli meg minél élvezetesebben bemutatni a magyar avantgárd festészet egyik legkiemelkedőbb alkotóját.

Annak ellenére, hogy a művészettörténeti méltatások Tihanyi Lajost rendre a hazai avantgárd „legjei” között említik, az elmúlt négy évtizedben munkái többnyire csoportos kiállításokon, aukciókon bukkantak fel, s a teljes életmű egyben sehol nem volt látható. Ám ahogy a Nyugat című folyóiratban írta róla 1918-ban Bálint Aladár, Tihanyi már életében is amolyan elvonulós fajta volt. „Elvonult, hosszú töprengés, intenzív munka közepette mélyítette azokat a megkezdéseket, amelyeknek hat esztendővel ezelőtt, a Nyolcak utolsó kiállítása alkalmával tanúi voltunk. Nem kereste a gyors érvényesülés útjait, nevét sehol se láttuk ott, hol a közönség se-

kély izlését szolgálják, hol vásárt csapnak és múltó értékek fitogtatásával megakasztják a hosszú útra felkészült igaz emberek célhoz jutását.” Annál nagyobbat szólt viszont, amikor előrukkolt valamivel, ha kiállítása nyílt valahol.

A KOGART tárlata ezúttal Tihanyi legszínvonalasabb munkáit vonultatja fel, azokat, amelyekkel hazai és külföldi kortársaihoz képest is újat tudott mondani. Igyekezik a festő helyét meghatározni a magyar festészetben, illetve elhelyezni az európai művészet térképén, megmutatni, mely alkotásai kapcsán tekinthető az európai avantgárd egyik leg-rangosabb képviselőjének. Mivel tisztos vendéglátós családból származott – apjáié, Tihanyi Józsefé volt az egykor híres Balaton-kávéház, amely a Rákóczi út és a Szentkirályi utca sarkán állott –, s a családi legendárium szerint kisgyermek korában nem sok affinitást mutatott a rajzolás iránt, talán soha nem kerül a festészet közelébe, ha nem kap tizenegy éves korában agyhártyagyulladás, nem veszíti el a halálát, s nem hagyja abba tanulmányait. Persze az ekkora tehetség valahogy mindig utat tör magának, mint ahogy néhány évnyi rajzi alapképzést követően Tihanyi is egy csapásra betört a nagybányai újtók, a neósok közé, majd Párizsba, majd a Nyolcak társaságába, majd Kassák körébe, majd Bécsbe, később Berlinbe, aztán vissza Párizsba, majd... – de erről inkább meséljen maga a kiállítás, melynek egyik célja, hogy megkedveltesse Tihanyi Lajos személyét a látogatókkal. Mert, ahogy Bölöni György is írta róla, ő „egy különleges és páratlan jelenség.”

Szécsénykovácsi nyár, 1913

